

Butlletí del Centre Gremial de Granollers

ELS MONOPOLIS

Tabac, Telèfons i Gasolina

Les opinions dels economistes estan dividides en el què es refereix a la qüestió dels monopolis, ja que mentre els uns opinen que són d'un benefici extraordinari per la possibilitat de desenrotllar els treballs en gran, altres creuen que, al treure la competència, la situació de privilegi que tenen, és en perjudici del públic consumidor.

Nosaltres creiem que ni una ni altre opinió són completament certes, ja que el bon o el mal resultat de un monopoli, depèn també de les persones que el regeixen i de les condicions en que ha estat concedit i de la vigilància o intervenció que s'hi exerceixi.

Si mirem, però, els que amb tanta profusió s'han concedit en pocs anys a Espanya, el règim monopolitzador no pot merèixer més que blasmes de tothom, ja que malgrat les intervencions i les restriccions, els monopolis concedits per l'Estat, no han estat més que en perjudici del públic, no compensant, ni molt menys, les escassíssimes avantatges obtingudes, la limitació de la llibertat de contractar que suposa aquest règim econòmic.

* * *

Examinem, per exemple, el Monopoli de la Renda de Tabacs: és sorprenent la puja que ha tingut el tabac des de que es concedí el monopoli, ja per mitjà d'una puja directa, ja suprimint aquelles classes més econòmiques que prou satisfien al públic, encara no limitada i cada cop més en augment, i sense cap mena de compensació pel públic i molt reduïda pel Tresor.

Se'ns objectarà, potser, que el treball de la elaboració del tabac a Espanya ha representat el pa de molts dels nostres obrers, i que d'altra manera venint els productes manufacturats, aquest benefici no hauria quedat ací; però aquesta objecció que sembla ferma no té consistència si es té en compte el sens fi d'indústries que s'han nacionalitzat, elaborant-se els més diversos articles a Espanya, la defensa per les Duanes, l'establiment dels Ports Francs, i més que res la necessitat de la competència.

* * *

El Monopoli del servei de Telèfons concedit a la Companyia Telefònica Nacional d'Espanya, concedit per la Dictadura, no ha estat més encertat que el de la Renda de Tabacs; la diversitat de companyies feia que en el règim de competència procuressin anar atenent les necessitats de les comunicacions telefòniques, a qual treball encertadament, com tothom recorda, havia ajudat molt la disolta Mancomunitat de Catalunya.

Està clar que no gaudim del luxe del servei automàtic, perquè l'indústria no estava molt desenrotllada encara i aquesta modalitat del servei era relativament nova, però deixant actuar l'iniciativa particular, àdhuc estimulant-la o explotant el negoci l'Estat — com sembla és el propòsit de la República incautant-se de les línies —, no dubtem que hauriem arribat al mateix resultat sense perjudici del públic.

Amb aquest monopoli hem aconseguit un augment considerable del preu dels serveis que s'inicià simultàniament amb la concessió, amb l'aggravant en aquest cas de que els aparells són de fabricació extran-